Lietas Nr. C26102712
Lietas arhīva Nr. CA-0171-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2013.gada 27.septembrī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Vasiļevska

tiesneses V.Sokolova un L.Mežale

ar tiesas sēdes sekretāri D.Somu,

piedaloties atbildētājas /pers. E/ pārstāvim /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2013.gada 3.aprīļa spriedumu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. G/, sabiedrību ar ierobežotu atbildību „KL.AN." un /pers. E/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS „SEB banka" 2012.gada 13.jūlijā iesniedza tiesā prasību pret /pers. G/, SIA „KL.AN." un /pers. E/ par parāda piedziņu, norādot, ka saskaņā ar 2006.gada 27.oktobra kredīta līgumu Nr.RA06325 un tā grozījumiem /pers. G/ tika izsniegts kredīts Ls 112439,60. Savukārt ar /pers. E/ (iepriekšējais uzvārds – /uzvārds/) un SIA „KL.A.N." 2006.gada 27.oktobrī noslēgti galvojuma līgumi Nr.RA06325/G-2 un RA06325/G-1, kuros galvinieki uzņēmās nedalīti kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par parādu, kāds varētu rasties no kredīta līguma.

Kredīta līguma 20.3 un 20.5.1.punktā ir paredzētas aizdevēja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, ja aizņēmējs ilgāk par 30 kalendārām dienām nokavējis kādu ar līgumu noteikto aizdevuma maksājumu termiņu. Tā kā /pers. G/ kavēja aizdevuma pamatsummas un procentu maksājumus ilgāk par 100 kalendārajām dienām, 2008.gada 26.februārī viņam un galviniekiem nosūtīts pieprasījums atmaksāt aizdevumu un blakus maksājumus līdz 2008.gada 29.februārim.

Ar Rēzeknes tiesas 2008.gada 21.maija lēmumu apmierināts pieteikums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu par kopējo summu Ls 119633,92, bet apvērsuma prasība par šo lēmumu netika iesniegta. Pēc piedziņas vēršanas uz ieķīlāto nekustamo īpašumu /nosaukums/, kas atrodas /adrese/, aizņēmēja neizpildītās saistības ir Ls 99717,57.

Pamatojoties uz Civillikuma 1330., 1587., 1652., 1692., 1698., 1699., 1716., 1717., 1753., 1756., 1759., 1765., 1934. un 1943.pantu, AS „SEB banka" lūgusi piedzīt no /pers. G/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā - solidāri no SIA „K.L.A.N." un /pers. E/ - parādu Ls 99717,57, valsts nodevu Ls 1287,18 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 7,70, kā arī noteikt bankas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā par laiku līdz sprieduma izpildei.

Atbildētāja /pers. E/ savā rakstveida paskaidrojumā norādījusi, ka prasību neatzīst pilnīgi. Viņas ieskatā, prasītāja nav pierādījusi, k a /pers. G/ tika izsniegts aizdevums Ls 112439,60, jo prasības pieteikumam nav pievienoti dokumenti par naudas summas izmaksāšanu. Tiesas lēmums par /pers. G/ saistību nodošanu bezstrīdus piespiedu izpildei nepierāda aizdevuma izsniegšanu.

/pers. E/ nepiekrīt procentu Ls 2698,30 un līgumsoda Ls 6243,10 piedziņai, jo procenti aprēķināti uz 2008.gada 21.maiju, bet 2008.gada 29.februārī prasītāja vienpusēji izbeidza kredīta līgumu. Tā kā galvenā saistība starp prasītāju un /pers. G/ izbeidzās, prasītāja nebija tiesīga aprēķināt procentus pēc 2008.gada 29.februāra, jo Civillikuma 1762.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus izbeidzas pilnīgi ar galvenās saistības izbeigšanos.

Minētajā datumā izbeidzās arī prasītājas tiesība aprēķināt līgumsodu, taču līgumsods ir aprēķināts par laiku līdz 2008.gada

21.augustam, tas ir, pēc aizdevējas atkāpšanās no līguma, kas neatbilst Civillikuma 1724.panta noteikumiem.

Atbildētāja norāda, ka viņai netika izsniegts kredīta dzēšanas grafiks, viņa nezināja maksājumu termiņus un summas, tādēļ nav vainojama samaksas nokavējumā un prasījums par līgumsoda piedziņu ir nepamatots.

Atbildētāja nepiekrīt arī sprieduma izpildes izdevumu Ls 4183,65 piedziņai, jo prasītāja nav pierādījusi šo izdevumu samaksu. Turklāt minētie izdevumi radās, prasītājai realizējot ķīlas tiesību un vēršos piedziņu uz galvenā parādnieka nekustamo īpašumu. Prasītāja izmantoja savas tiesības, kas izriet no 2006.gada 27.oktobra ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.RA06325/H-1, kas noslēgts starp prasītāju un /pers. G/. Savukārt starp viņu un prasītāju noslēgtais galvojuma līgums Nr.RA06325/G-2 kalpo kā nodrošinājums saistībām, kuras izriet no pamatlīguma. Tas nozīmē, ka viņa apņēmās maksāt tikai tos tiesas izdevumus, kas izriet no kredīta līguma, nevis no ķīlas līguma.

Atsauksmē uz /pers. E/ paskaidrojumu „SEB banka" norādījusi, ka prasība celta par tās parāda daļas piedziņu, kura atlikusi pēc ķīlas realizācijas. Bezstrīdus piespiedu izpildīšanai tika pakļauta saistība par summu Ls 119633,92, kas izriet no 2006.gada 27.oktobra kredīta līguma Nr.RA06325 un 2006.gada 27.oktobra ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.RA06325/H-1.

Kredīta summas Ls 114000 izsniegšanas faktu apliecina /pers. G/ konta pārskati par 2006.gada 12.decembri un 2007.gada 15.jūniju.

Prasītāja uzskata, ka iebildumi par procentu un līgumsoda pamatotību šajā lietā nav apspriežami, jo spēkā ir Rēzeknes tiesas 2008.gada 21.maija lēmums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu. Atbildētājiem šis lēmums ir zināms, bet viņi nav izmantojuši savas tiesības apstrīdēt prasījumu.

Savukārt sprieduma izpildes izdevumu samaksu apliecina zvērinātas tiesu izpildītājas 2011.gada 5.aprīļa aprēķins un tajā izdarītā atzīme, ka aprēķins ir apmaksāts.

Ar Rēzeknes tiesas 2013.gada 3.aprīļa spriedumu AS „SEB banka" prasība apmierināta. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka 2006.gada 27.oktobrī starp prasītāju un /pers. G/ noslēgts kredīta līgums par aizdevuma Ls 93000 izsniegšanu, nosakot lietošanas procentu likmi un aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu 2031.gada 15.oktobrī. Atbilstoši kredīta līguma 2007.gada 8.jūnija grozījumiem aizdevuma summa palielināta līdz Ls 112439,60. Tādējādi noslēgtais kredīta līgums atbilst Civillikuma 1934.pantam, kas noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Minēto saistību nodrošināšanai /pers. G/ ar 2006.gada 27.oktobra ķīlas (hipotēkas) līgumu ieķīlājis nekustamo īpašumu /nosaukums/, kas atrodas /adrese/, kā arī 2006.gada 27.oktobrī noslēgti galvojuma līgumi Nr.RA06325/G-2, Nr.RA06325/G-1 ar vēlākiem grozījumiem, kuros /pers. E/ un SIA „KL.AN." uzņēmās nedalīti kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par saistībām, kādas varētu rasties no kredīta līguma.

Tiesa konstatēja, ka banka atbilstoši līguma noteikumiem ir izsniegusi /pers. G/ aizdevumu Ls 112439,60, ko pierāda viņa konta pārskati, proti, aizdevums tika izmaksāts pa daļām: 2006.gada 12.decembrī - Ls 93000 un 2007.gada 15.jūnijā - Ls 21000.

Parakstot kredīta līgumu, /pers. G/ apņēmās atmaksāt šo aizdevumu, veicot maksājumus līguma 5.1. un 5.2.punktā paredzētajā kārtībā, kā arī maksāt procentus par aizdevuma lietošanu līguma 3.1.punktā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar līguma 5.4.punktu kredīta dzēšanas termiņš noteikts līdz 2031.gada 15.oktobrim.

Tiesa konstatēja, ka /pers. G/ nav izpildījis no kredīta līguma izrietošās saistības, jo neievēroja maksājumu grafiku un pieļāva maksājumu nokavējumu, kas ir ilgāks par 100 kalendārajām dienām, tādēļ atbildētājam izveidojās maksājumu parādi.

/pers. G/ saistības kopsummā Ls 119633,92 nodošanas bezstrīdus piespiedu izpildīšanai un ieķīlātā nekustamā īpašuma /nosaukums/, kas atrodas /adrese/, pārdošanas izsolē, aizņēmēja neizpildītās saistības pret banku ir Ls 99717,57.

Pamatojoties uz kredīta līguma 20.3 un 20.5.1.punktu, kurā paredzētas prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, ja aizņēmējs ilgāk par 30 kalendārām dienām nokavējis kādu ar līgumu noteikto aizdevuma maksājumu termiņu, banka 2008.gada 26.februārī nosūtīja aizņēmējam un galviniekiem paziņojumus par aizdevuma un blakus maksājumu atmaksāšanu līdz 2008.gada 29.februārim. Tādējādi atkāpšanās no kredīta līguma ir tiesiski pamatota, jo Civillikuma 1589.pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesa konstatēja, ka galvojuma līguma 4.4.punktā puses vienojušās par strīdu izšķiršanu Rīgas Starptautiskajā šķīrējtiesā, taču kredīta līgumā strīdu izšķiršana šķīrējtiesā nav paredzēta. Atbilstoši Civilprocesa likuma 487.panta pirmās daļas 1.punktam konkrētais strīds izšķirams vispārējās jurisdikcijas tiesā, jo galvenais parādnieks /pers. G/ nav šķīrējtiesas līguma dalībnieks.

Tā kā pierādījumi par aizdevuma Ls 99717,57 samaksu lietā nav iesniegti, tiesa secināja, ka aizņēmējs nav izpildījis no kredīta līguma izrietošās saistības. Pamatojoties uz Civillikuma 1943.pantu, kas noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis, tiesa atzina, ka no /pers. G/ prasītāja labā ir piedzenams parāds Ls 99717,57.

Atbilstoši 2006.gada 27.oktobra galvojuma līgumiem /pers. E/ un SIA „KL.AN." uzņēmās nedalīti kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par parādu, kāds varētu rasties no kredīta līguma, tādēļ saskaņā ar Civillikuma 1698. un 1699.pantu galvinieki atbild solidāri par /pers. G/ parādu un blakus prasījumiem.

Rēzeknes tiesa nosprieda piedzīt no /pers. G/ AS „SEB banka" labā parādu Ls 99717,57, valsts nodevu Ls 1287,18, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 7,70, izdevumus par sludinājuma publicēšanu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" Ls 13, kopā Ls 101025,45, kā arī noteica AS „SEB banka" tiesības saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā par laiku no 2013.gada 3.aprīļa līdz sprieduma izpildei vai izsoles dienai, bet gadījumā, ja piedziņa no /pers. G/ nav iespējama vai, ja piedzītās summas nepietiek prasījumu apmierināšanai, piedziņa vēršama solidāri pret galviniekiem SIA „KL.AN." un /pers. E/.

/pers. E/ iesniegusi apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2013.gada 3.aprīļa spriedumu, pārsūdzot to daļā par aizdevuma procentu Ls 2698,30, līgumsoda Ls 6243,10, tiesas izdevumu Ls 100 un nolēmuma izpildes izdevumu Ls 4183,65 piedziņu no viņas AS „SEB banka" labā.

Atbildētāja norāda, ka kredīta līgums starp banku un galveno parādnieku tika izbeigts 2008.gada 29.februārī, taču banka ir aprēķinājusi procentus Ls 2698,30 uz 2008.gada 21.maiju un līgumsodu Ls 6243,10 uz 2008.gada 21.augustu. Pamatojoties uz Civillikuma 1724. un 1762.pantu, atbildētāja uzskata, ka banka nebija tiesīga aprēķināt procentus un līgumsodu pēc 2008.gada 29.februāra.

/pers. E/ apstrīd līgumsoda samaksas pienākumu, jo viņai netika izsniegts kredīta dzēšanas grafiks un līdz ar to nebija zināmas ne periodisko maksājumu summas, ne maksājumu termiņi. Viņa uzskata, ka šajā gadījumā ir jāpiemēro Civillikuma 1656. un 1657.panta normas, kas paredz tiesas tiesības atbrīvot parādnieku no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām tad, ja parādniekam ir pamatotas šaubas vai nu par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Sūdzības iesniedzēja nepiekrīt tiesas izdevumu Ls 100 un nolēmuma izpildes izdevumu Ls 4183,65 piedziņai, jo tie radās, prasītājai realizējot savu ķīlas tiesību un vēršot piedziņu uz galvenā parādnieka nekustamo īpašumu. Tādējādi prasītāja ir izmantojusi savas tiesības, kas izriet no 2006.gada 27.oktobra ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.RA06325/H-1, kas noslēgts starp banku un /pers. G/. Atbilstoši 2006.gada 27.oktobra galvojuma līgumam Nr.RA06325/G-2 viņa galvoja tikai par tām /pers. G/ saistībām, kas izriet no pamatlīguma. Tas nozīmē, ka viņa uzņēmās pienākumu maksāt tikai tos tiesas izdevumus, kas izriet no kredīta līguma, nevis no ķīlas līguma. Līdz ar to minētās summas no viņas piedzītas nepamatoti.

Apelācijas sūdzībā /pers. E/ lūgusi izskatīt lietu pēc būtības un atcelt pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzētajā daļā.

Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību AS „SEB banka" norādījusi, ka kreditora prasījums netika apstrīdēts sešu mēnešu laikā no Rēzeknes tiesas 2008.gada 21.maija lēmuma pieņemšanas dienas par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, kā to paredz Civilprocesa likuma 406.panta noteikumi.

Turklāt /pers. E/ apstrīdētās summas – aprēķinātie procenti un līgumsods – tika dzēstas no ieķīlātā īpašuma pārdošanas izsolē iegūtajiem līdzekļiem, bet sprieduma izpildes izdevumus Ls 4183,65 zvērināts tiesu izpildītājs ir ieturējis pirms naudas pārskaitīšanas kreditoram.

Prasītāja paskaidro, ka hipotekārā prasījuma dzēšanai tika novirzīti Ls 19916,35 un no šīs summas dzēsti tiesas izdevumi Ls 100, līgumsods Ls 6243,10, aizdevuma procenti Ls 2698,30 un aizdevuma pamatsumma Ls 10874,95.

Līdz ar to prasībā norādītā summa Ls 99717,57 ir neatmaksātā aizdevuma pamatsumma, kuru AS „SEB banka" lūdz piedzīt no atbildētājiem, bet /pers. E/ apelācijas sūdzību lūdz noraidīt.

Tiesas sēdē /pers. E/ pārstāvis /pers. F/ uzturēja apelācijas sūdzību atbilstoši tajā norādītajiem motīviem. Viņš uzskata, ka prasītāja nepamatoti aprēķinājusi procentus un līgumsodu par laiku pēc atkāpšanās no kredīta līguma, turklāt līgumsods ir aprēķināts līdz 2008.gada 21.augustam, tas ir, pēc Rēzeknes tiesas 2008.gada 21.maija lēmuma pieņemšanas par /pers. G/ saistību nodošanu bezstrīdus piespiedu izpildīšanai.

Atbildētājas pārstāvis nepiekrīt AS „SEB banka" argumentam, ka prasības summa Ls 99717,57 ir kļuvusi neapstrīdama. /pers. E/ nebija iespējas iebilst pret parāda summu lietā par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, tādēļ viņa ir tiesīga apstrīdēt prasījumu šajā tiesvedībā. Atbildētājas pārstāvis uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi prasības summas apmēru, bet lietā iesniegtais parāda aprēķins ir nepamatots.

Pārējie lietas dalībnieki uz tiesas sēdi neieradās. Prasītāja AS „SEB banka" iesniegusi tiesai iesniegumu, kurā lūdz izskatīt lietu bez tās pārstāvja klātbūtnes, bet atbildētāji /pers. G/ un SIA „KL.AN." neierašanās iemeslus nav paskaidrojuši. Ņemot vērā, ka lietas dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots Civilprocesa likuma 56.panta noteiktajā kārtībā un nepastāv apstākļi, kas saskaņā ar šā likuma 209.pantu tiesai uzliek pienākumu atlikt lietas izskatīšanu, tiesas kolēģija atzina, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai lieta izskatāma bez prasītājas pārstāvja un atbildētāju piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausījusies atbildētājas pārstāvja /pers. F/ paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. E/ apelācijas sūdzība ir apmierināma daļēji, arī AS „SEB banka" prasība ir apmierināma daļēji.

Civillikuma 1692.pantā galvojums definēts kā ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Konkrētajā gadījumā /pers. E/ un SIA „KL.AN." ar 2006.gada 27.oktobra galvojuma līgumiem uzņēmušās pienākumu nedalīti kā pats parādnieks atbildēt kreditoram AS „SEB banka" par parādnieka /pers. G/ parādu, kāds varētu rasties no pamatlīguma, tostarp izpildīt šādas saistības: bez nosacījumiem veikt pieprasītās summas vai kapitāla parāda, procentu, līgumsoda, komisijas maksas, tiesas izdevumu un citu blakus maksājumu, kas izriet no pamatlīguma, samaksu un, ja parādnieks nepilda savas saistības pamatlīgumā noteiktajos termiņos, samaksāt visu parāda summu pēc kreditora rakstiska paziņojuma saņemšanas /pers. E/ – divu darba dienu laikā, bet SIA „KL.AN." – desmit darba dienu laikā. Galvinieki arī atteikušies no tiesības prasīt, lai kreditors vispirms vēršas pie galvenā parādnieka.

Atbilstoši Civillikuma 1698.panta noteikumiem galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Lietā nav strīda par faktu, ka galvenais parādnieks /pers. G/ ir pieļāvis aizdevuma parāda samaksas nokavējumu, tādēļ kreditors piedziņu vispirms vērsis uz parādniekam piederošo un ieķīlāto nekustamo īpašumu /nosaukums/, kas atrodas /adrese/. Saistībā ar pasākumiem ķīlas realizācijai AS „SEB banka" radušies tiesas izdevumi – valsts nodeva Ls 100 par pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un ar nolēmuma izpildi saistītie izdevumi Ls 4183,65, kopā tiesas izdevumi Ls 4283,65.

Civillikuma 1698.panta izpratnē blakus prasījumi ir procenti, līgumsods, zaudējumi un tiesas izdevumi. Tā kā kredīts izsniegts aizņēmējam, par kuru kā galvinieki iestājušies SIA „KL.AN." un /pers. E/, tad piedziņas neiespējamības gadījumā no galvenā parādnieka tiesas izdevumi kopsummā Ls 4283,65 ir piedzenami no galviniekiem solidāri. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, ka viņa nav uzņēmusies pienākumu samaksāt tiesas izdevumus, kas radušies saistībā ar ķīlas (hipotēkas) līguma izpildi. Ķīlas tiesība ir lietu tiesība, kuras uzdevums ir aizsargāt kreditoru un dot viņam iespēju pārdot parādnieka īpašumu, lai no pārdošanā saņemtās naudas pilnīgi vai daļēji segtu parādu. Ķīlas tiesība ir prasījuma nodrošinājums un, tā kā šajā gadījumā galvojums paredz galvenā parādnieka un galvinieku atbildības savstarpēju atbilstību, tad /pers. E/ un SIA „KL.AN." ir atbildīgi par tiesas izdevumiem, kas kreditoram radušies sakarā ar ieķīlātā nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē.

Galvojums kā saistības nodrošinājums ir papildu jeb akcesora saistība, kura daudzējādā ziņā atkarīga no galvenā parāda. Galvojuma akcesoritātes princips ir nostiprināts Civillikuma 1694.pantā, kā arī citās Civillikuma normās par galvojumu, definējot galvojuma atkarību no galvenās saistības un pakārtojot galvojuma rašanos, apmēru, pastāvēšanu un izbeigšanos galvenā parāda dinamikai. Galvinieku atbildība aptver arī procentus un līgumsodu.

Galvojuma mērķis ir dot tiesības kreditoram gūt apmierinājumu no galvinieka, ja kādu iemeslu dēļ galvenais parādnieks nespēj izpildīt savas saistības.

No lietā iesniegtā prasības summas aprēķina redzams, ka bezstrīdus piespiedu izpildīšanai tika pakļautas /pers. G/ kredītsaistības par kopējo summu Ls 119533,92. Pārdodot nekustamo īpašumu izsolē, atgūti naudas līdzekļi Ls 24100. No šīs summas samaksāti nolēmuma izpildes izdevumi Ls 4183,65, tiesas izdevumi Ls 100, dzēsti procentu maksājumi Ls 2698,30, līgumsods Ls 6243,10 un aizdevuma pamatsumma Ls 10874,95. Tādējādi saskaņā ar AS „SEB banka" aprēķinu atlikusī pamatparāda summa ir Ls 99717,57.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotu prasītājas argumentu, ka /pers. E/ iebildumi par procentu un līgumsoda pamatotību šajā lietā nav apspriežami. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 406.pantu bezstrīdus piespiedu izpildīšanu var apstrīdēt parādnieks, ja viņš uzskata, ka kreditora prasījums nav pamatots pēc būtības. Tā kā saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana tiek vērsta pret parādnieku, minētā likuma norma neparedz galvinieka tiesības celt tiesā apvērsuma prasību, taču galvinieks ir tiesīgs izteikt savus iebildumus pret kreditora celto prasību un tās apmēru konkrētajā lietā.

Civillietu tiesas kolēģija piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentiem, ka prasītāja nepamatoti aprēķinājusi procentus Ls 2698,30 uz 2008.gada 21.maiju un līgumsodu Ls 6243,10 uz 2008.gada 21.augustu.

Atbilstoši 2006.gada 27.oktobra kredīta līguma 3. un 6.punktam aizņēmējs /pers. G/ apņēmies maksāt procentus par aizdevuma lietošanu un līgumsodu par maksājumu termiņa kavējumu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka nav likumiska pamata prasīt līgumiskos procentus līdz 2008.gada 21.maijam un līgumsodu par saistību nepildīšanu līdz 2008.gada 21.augustam, jo prasītāja 2008.gada 26.februārī vienpusēji atlāpās no līguma, izbeidza to, nosakot termiņu parāda Ls 113459,05 samaksai līdz 2008.gada 29.februārim.

Civillikuma 1724.pants noteic, ka, izbeidzoties galvenajai saistībai, izbeidzas arī pats no sevis tai norunātais līgumsods. No minētās likuma normas izriet, ka ar līguma atcelšanu kreditoram nav likumiska pamata turpmāk aprēķināt līgumsodu. Līdzīgu viedokli izteicis arī Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212, sprieduma 18.punktā norādot, ka ar līguma atcelšanu zūd pamats turpmāk piemērot tajā paredzēto līgumsodu, kas gan neizslēdz tiesības prasīt jau uzkrājušos līgumsodu.

Analoģiski, izbeidzot aizdevuma līgumu pirms termiņa ar 2008.gada 26.februāri, visas tiesības un saistības, kas izriet no šī līguma, tostarp tiesības saņemt līgumiskos procentus, tiek izbeigtas atbilstoši Civillikuma 1762.panta 1.punktam. Parādniekam saglabājas pienākums atdot kreditoram izveidojušos parādu un maksāt likumiskos procentus par svešas naudas lietošanu.

Tiesas kolēģijas ieskatā, prasības summas aprēķināšanai par pamatu jāņem AS „SEB banka" parāda aprēķins uz 2008.gada 26.februāri, kad prasītāja vienpusēji atkāpās no kredīta līguma. Saskaņā ar minēto aprēķinu /pers. G/ nesamaksātā pamatsumma ir Ls 110592,52, nesamaksātie procentu maksājumi – Ls 2639,68 un līgumsods - Ls 226,85, kopā parāds Ls 113459,05.

Atgūtie naudas līdzekļi Ls 24100 ieskaitāmi tiesas izdevumu Ls 4283,65 samaksai, procentu Ls 2639,68, līgumsoda Ls 226,85 un pamatparāda Ls 16949,82 dzēšanai, rezultātā atlikusī pamatparāda summa ir Ls 93642,70, kas piedzenama no galvenā parādnieka

/pers. G/ par labu AS „SEB banka", bet piedziņas neiespējamības gadījumā minētā summa vai tās atlikusī daļa piedzenama solidāri no galviniekiem SIA „KL.A.N" un /pers. E/.

Procentu un līgumsoda apmērs, kas norādīts AS „SEB banka" 2008.gada 26.februāra paziņojumā, ir saprātīgs un samērīgs, tāpēc tiesas kolēģija noraida apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu par nepieciešamību atbrīvot parādnieku no viņam neizdevīgām sekām atbilstoši Civillikuma 1656. un 1657.panta noteikumiem.

Pirmās instances tiesa atstājusi bez ievērības /pers. E/ rakstveida paskaidrojumā izteiktos iebildumu pret prasību un nav pārbaudījusi parāda aprēķina pareizību, tāpēc no atgūtajiem līdzekļiem nepamatoti dzēstas procentu un līgumsoda maksājumu summas, ka aprēķinātas ne tikai par laiku pēc prasītājas atkāpšanās no līguma, bet arī par laiku pēc 2008.gada 21.maija, kad stājās spēkā Rēzeknes tiesas lēmums, un visas no kredīta līguma izrietošās tiesības un saistības tika izbeigtas.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

AS „SEB banka" šajā lietā ir samaksājusi valsts nodevu Ls 1287,18 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 20,70, kopā tiesas izdevumus Ls 1307,88. Tā kā prasība apmierināta daļēji, tas ir, par parāda Ls 93642,70 piedziņu jeb 94% apmērā, tad no atbildētājiem prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi Ls 1229,41.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 24,20, kas nav samaksāti iepriekš, tai skaitā, no /pers. G/ - Ls 7,59, no SIA „KL.AN." - Ls 7,58, no /pers. E/ - Ls 7,58 un no AS „SEB banka" - Ls 1,45, ievērojot apmierināto un noraidīto prasījumu apmēru.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

apmierināt daļēji akciju sabiedrības „SEB banka" prasību.

Piedzīt no /pers. G/, /personas kods/, akciju sabiedrības „SEB banka", vienotais reģistrācijas numurs 40003151743, labā parādu Ls 93642,70 (deviņdesmit trīs tūkstoši seši simti četrdesmit divus latus 70 santīmus) un tiesas izdevumus Ls 1229,41 (viens tūkstotis divi simti divdesmit deviņus latus 41 santīmu), kopā Ls 94872,11 (deviņdesmit četri tūkstoši astoņi simti septiņdesmit divus latus 11 santīmus).

Parāda Ls 94872,11 (deviņdesmit četri tūkstoši astoņi simti septiņdesmit divu latu 11 santīmu) piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. G/ piedzīt šo summu vai tās atlikušo daļu solidāri no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KL.A.N", vienotais reģistrācijas numurs 42403015641, un /pers. E/, /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „SEB banka".

Noteikt akciju sabiedrības „SEB banka" tiesības saņemt no /pers. G/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā - solidāri no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KL.AN." un /pers. E/ likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no pamatparāda summas Ls 93642,70 (deviņdesmit trīs tūkstošiem seši simti četrdesmit diviem latiem 70 santīmiem) par laiku no 2013.gada 3.aprīļa līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noraidīt akciju sabiedrības „SEB banka" prasību daļā par parāda Ls 6074,87 (seši tūkstoši septiņdesmit četru latu 87 santīmu) piedziņu no /pers. G/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KL.AN." un /pers. E/.

Piedzīt no /pers. G/, /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 7,59 (septiņus latus 59 santīmus).

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KL.AN.", vienotais reģistrācijas numurs 42403015641, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 7,58 (septiņus latus 58 santīmus).

Piedzīt no /pers. E/, /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 7,58 (septiņus latus 58 santīmus).

Piedzīt no akciju sabiedrības „SEB banka", vienotais reģistrācijas numurs 40003151743, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 1,45 (vienu latu 45 santīmus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi kontā - saņēmējs Tiesu administrācija, NMR: 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr.C26102712, CA-0171-13.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2013.gada 11.oktobra - Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu Ls 200

kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākās tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot personas datus.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Vasiļevska

Tiesnese V.Sokolova

Tiesnese L.Mežale